

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน
อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

The Cooperation of the Population of Isan in Solid Waste Management: An
Investigation Undertaken at the Isan Subdistrict Municipality Mueng Buriram District
Buriram Province

¹กัลย์ลภัส ประโลมลักษณ์ ² ธัญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ ³ สถาพร วิชัยรัมย์

¹Kanlaphat Pralomluck ² Thanyarat Phutthipongchaicharn ³Sathapon Wichairam

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษามหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

^{2,3} หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

¹Student of Master of Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram
Rajabhat University, Thailand

^{2,3} Master of Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat
University, Thailand

E-mail: Kanlaphat.pra@bru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-0464-4276>

E-mail: Thanyarat.ph@bru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-1122-6227>

E-mail: Sathaporn.wc@bru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-0103-0758>

Received 28/07/2023

Revised 08/08/2023

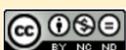
Accepted 12/08/2023

บทคัดย่อ

การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดการขยะมูลฝอย สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะต้องนำไปกำจัดขยะให้น้อยที่สุด สามารถนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ ทั้งในส่วนของการใช้ซ้ำและแปรรูปเพื่อใช้ใหม่ ประชาชนสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยลงได้จะส่งผลให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี สุขภาพอนามัยของประชาชนมีสุขภาพที่ดี สภาพภูมิทัศน์มีความสวยงาม รวมถึงได้ประโยชน์จากการตัดแยกขยะนำไปขายเป็นการเพิ่มรายได้ในครอบครัว การวิจัยนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซีและมอร์แกน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย 375 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มี

[881]

Citation:

กัลย์ลภัส ประโลมลักษณ์ ธัญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ และสถาพร วิชัยรัมย์. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 881-898

Pralomluck, K., Phutthipongchaicharn, T., & Wichairam, S. (2023). The Cooperation of the Population of Isan in Solid Waste Management: An Investigation Undertaken at the Isan Subdistrict Municipality Mueng Buriram District Buriram Province. Interdisciplinary Academic and Research

Journal, 3 (5), 881-898; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarij.2023.287>

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ องค์กรปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะกับประชาชน รองลงมา คือ ควรสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชน และจัดหาถังขยะแยกประเภทให้เพียงพอเพื่อรองรับปริมาณขยะ ตามลำดับ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม; การจัดการขยะ; ชุมชน

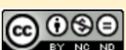
Abstract

Allowing the public to participate in solid waste management, encouraging people to have the correct knowledge and understanding of solid waste management, able to reduce the amount of solid waste that must be disposed of to a minimum, solid waste can be utilized. Both in terms of reusing and processing for reuse, people can reduce the amount of solid waste will result in a good environment, people's health is healthy, and the landscape is beautiful. Including the benefit of cutting waste to sell to increase family income. The objectives of this study were to 1) to examine the level of public participation in household solid waste management of the communities in Isan Sub-district, Mueang Buriram District, Buriram Province; and 2) to investigate the opinions and suggestions of the people about household solid waste management of the communities in Isan Sub-district, Mueang Buriram District, Buriram Province. The sample size was 375 people determined by using the table of Krejcie and Morgan, and then, randomly distributed among the villages proportionately by simple random sampling method. The tool used for data collection was a questionnaire. The collected data were analyzed using percentage, mean, and standard deviation (S.D.). The results showed that the public participation in household solid waste management of the communities in Isan Sub-district, Mueang Buriram District, Buriram Province, overall, was at a high level. When considering each aspect, it was found that all aspects were also at a high level. The aspect with the highest mean was the participation in activities, followed by the participation in benefits, the participation in evaluation, and the participation in decision-making, respectively. Regarding the opinions and suggestions, the opinion and suggestion with the highest number was that the local government organizations and relevant agencies should educate people about waste separation, followed by creating awareness among the people and providing enough separate garbage bins to be sufficient for the amount of waste, respectively.

Keyword: Participation; Solid Waste Management; Communities

[882]

Citation:

กัลย์ลภัส ประโลมลักษณ์ ญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ และสถาพร วิชัยรัมย์. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน

อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 881-898

Pralomaluck, K., Phuttipongchaicharn, T., & Wichairam, S. (2023). The Cooperation of the Population of Isan in Solid Waste Management: An Investigation Undertaken at the Isan Subdistrict Municipality Mueng Buriram District Buriram Province. Interdisciplinary Academic and Research

Journal, 3 (5), 881-898; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarij.2023.287>

บทนำ

ปัญหาขยะในประเทศไทยนับวันยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นโดยเฉพาะปัญหาขยะตกค้างในสิ่งแวดล้อม จากรายงานของกรมควบคุมมลพิษระบุว่าในปี 2563 มีขยะที่ไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องประมาณ 7.88 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 31 จากปริมาณที่เกิดขึ้นทั้งหมดในปีนั้น ขยะส่วนนี้ก่อให้เกิดปัญหาตามมาอย่างมาก ทั้งเรื่องการผลิตแหล่งเชื้อโรคสะสม การรั่วไหลของขยะออกสู่ขยะกลายเป็นขยะทะเล หรือแม้กระทั่งการสะสมของไมโครพลาสติกในอาหารทะเลอีกด้วย ซึ่งปัญหาขยะมูลฝอย หมายถึง ขยะทั่วไปที่เกิดจากการอุปโภคบริโภค กิจกรรมทั้งหลายของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นบ้านเรือน ชุมชน ตลาด ร้านค้า และโรงงาน โดยในประเทศไทยถือเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่เกิดขึ้นจากน้ำมือมนุษย์ ซึ่งมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกันในหลายแง่มุม ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมกรรมการบริโภคและการแยกขยะจากต้นทาง การจัดการขยะที่ไม่ได้มาตรฐานก่อให้เกิดมลพิษและไม่เกิดการนำกลับมาใช้ซ้ำ ปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อม เช่น ปฏิกริยาเรือนกระจกที่มีสาเหตุจาก ขยะเทกองที่ปล่อยก๊าซมีเทน ซัลเฟอร์กับคาร์บอนไดออกไซด์ออกมา ปัญหาขยะในทะเลที่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ของสัตว์ในทะเล เป็นต้น (วันวิศา ฐานังชะโน. 2564 : ออนไลน์)

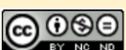
การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดการขยะมูลฝอย สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะต้องนำไปกำจัดขยะให้น้อยที่สุด สามารถนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ ทั้งในส่วนของการใช้ซ้ำและแปรรูปเพื่อใช้ใหม่ ประชาชนสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยลงได้จะส่งผลให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี สุขภาพอนามัยของประชาชนมีสุขภาพที่ดี สภาพภูมิทัศน์มีความสวยงาม รวมถึงได้ประโยชน์จากการตัดแยกขยะนำไปขายเป็นการเพิ่มรายได้ในครอบครัว และการนำกลับมาใช้ใหม่ทำให้เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายได้อีกด้วย ประชาชนได้ทราบถึงปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ พร้อมทั้งสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการลดและแยกขยะอย่างเป็นระบบ (กรมควบคุมมลพิษ.2555)

ชุมชนเทศบาลตำบลอิสาน ตั้งอยู่อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองบุรีรัมย์ทางทิศตะวันตกประมาณ 3 กิโลเมตรมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 36.899 ตารางกิโลเมตร เป็นชุมชนที่มีขนาด 12,606 หลังคาเรือน จำนวนประชากรทั้งหมด 19,537 คน จากการขยายตัวของชุมชนเมือง เกิดโรงงานอุตสาหกรรม โรงแรม บิมน้ำมันและก๊าซ สนามช้างอินเตอร์เนชั่นแนลเซอร์กิต ส่งผลให้เทศบาลตำบลอิสานเป็นชุมชนหนึ่งที่ประสบปัญหาขยะมูลฝอย เนื่องจากครัวเรือนในพื้นที่บางส่วนมีการทิ้งขยะมูลฝอยอย่างไม่ถูกต้องและการกำจัดขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งต้องหามาตรการความร่วมมือกับประชาชนและแนวทางแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพให้แก่ชุมชน

จากความเป็นมาปัญหาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

[883]

Citation:

กัลย์ลภัส ประโลมลักษณ์ ญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ และสลาพร วิชัยรัมย์. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน

อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 881-898

Pralomaluck, K., Phuttipongchaicharn, T., & Wichairam, S. (2023). The Cooperation of the Population of Isan in Solid Waste Management: An Investigation Undertaken at the Isan Subdistrict Municipality Mueng Buriram District Buriram Province. Interdisciplinary Academic and Research

Journal, 3 (5), 881-898; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarij.2023.287>

เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการปรับปรุงแนวทางการจัดการขยะในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพแก้ปัญหาให้แก่ประชาชนในชุมชนได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

การทบทวนวรรณกรรม

โกวิท พวงงาม (2562 : 205) ได้กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วม ดังนี้

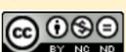
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งประกอบด้วยการริเริ่มตัดสินใจ การดำเนินการตัดสินใจ กำหนดนโยบายจากความต้องการ และการตัดสินใจปฏิบัติการ อาจจะเป็นการตัดสินใจในช่วงระยะเวลาเริ่มแรก การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม หรือการตัดสินใจในช่วงการดำเนินกิจกรรม
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งอาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วมโครงการ โดยให้การสนับสนุนด้านการบริหาร การประสานความร่วมมือ รวมทั้งการลงมือปฏิบัติการด้วยแรงงาน แรงเงิน และการสนับสนุนทรัพยากรอื่น ๆ
3. ด้านการมีส่วนร่วมการในผลประโยชน์ เป็นการร่วมกันที่จะรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น หรือการมีส่วนร่วมต่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในทุก ๆ ด้าน
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นการร่วมกันควบคุมตรวจสอบผล การดำเนินงาน ตลอดจนเข้าไปแก้ไขปัญหากที่เกิดขึ้น

ปิยากร หวังมหาพร (2560 : 63-64) ได้กล่าวว่า แนวคิดเรื่องระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน (Spectrum of Public Participation) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. ระดับการให้ข้อมูล (Inform) เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเกี่ยวกับกิจกรรม ต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ เป็นระดับที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยที่สุด ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานของ ประชาชนในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานของภาครัฐ หน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่ในการนำเสนอ ข้อมูลที่เป็นจริง ถูกต้อง ทันสมัย และประชาชนสามารถเข้าถึงได้ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ประชาชนเข้าใจใน ปัญหา ทางเลือก โอกาสและ ทางออก รูปแบบการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ เช่น การจัดทำสื่อเผยแพร่ การจัดกิจกรรมเปิดบ้าน และเว็บไซต์
2. ระดับปรึกษาหารือ (Consult) เป็นการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อเท็จจริง ความต้องการ และความคิดเห็นประกอบการตัดสินใจ ดังนั้นประชาชนมีบทบาทในฐานะการให้ข้อมูล แต่การตัดสินใจเป็น

[884]

Citation:

กัลย์ลภัส ประโลมลักษณ์ ญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ และสถาพร วิชัยรัมย์. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน

อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 881-898

Pralomaluck, K., Phuttipongchaicharn, T., & Wichairam, S. (2023). The Cooperation of the Population of Isan in Solid Waste Management: An Investigation Undertaken at the Isan Subdistrict Municipality Mueng Buriram District Buriram Province. Interdisciplinary Academic and Research

Journal, 3 (5), 881-898; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarij.2023.287>

ของหน่วยงานภาครัฐ รูปแบบการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ เช่น การสำรวจความ คิดเห็น การระดมสมอง การประชุมสาธารณะ

3. ระดับเข้ามาเกี่ยวข้อง (Involve) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การทำงาน ตลอดจนกระบวนการตัดสินใจ หรือเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการกำหนดนโยบาย การวางแผนโครงการ และ วิธีการทำงาน โดยหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่จัดระบบอำนวยความสะดวก ยอมรับการเสนอแนะ และการตัดสินใจร่วมกับภาคประชาชน การมีส่วนร่วมในระดับนี้มักดำเนินการ ในรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ IAP2 (International Association for Public Participation) ได้นำเสนอแนวคิดเรื่องระดับการ มีส่วนของ ประชาชน แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ระดับการให้ข้อมูล (Inform) ระดับปรึกษาหารือ (Consult) ระดับเข้ามา เกี่ยวข้อง (Involve) ระดับร่วมมือ (Collaborate) ระดับเสริมอำนาจ (Empower)

4. ระดับร่วมมือ (Collaborate) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับสูง โดย ประชาชนและภาครัฐจะทำงานร่วมกันในกระบวนการของการตัดสินใจ การพัฒนาทางเลือก และการเสนอ ทางเลือก เช่น คณะกรรมการภาคประชาชน

5. ระดับเสริมอำนาจ (Empower) เป็นการให้บทบาทแก่ประชาชนในระดับที่สูงที่สุด เพราะ ให้ ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ รัฐจะดำเนินการตามการตัดสินใจนั้น รูปแบบการมีส่วนร่วมในระดับนี้ เช่น การลง ประชามติ

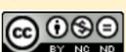
สำนักงานจัดการกากของเสียและสารอันตราย (2555 : 4-6) ได้กล่าวถึงกรอบแนวคิดไว้ ดังนี้

1. หลักการ 3Rs (Reduce, Reuse, and Recycle) เพื่อให้ลดการใช้ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมา ใช้ใหม่ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ณ แหล่งกำเนิด ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูล ฝอย การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างจิตสำนึกให้เยาวชนและประชาชนให้เกิดวินัยลดการบริโภคที่ พุ่มเฟือยเพื่อลดการเกิดขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ณ แหล่งกำเนิด สนับสนุนการผลิตและการใช้ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้มีการใช้ซ้ำ การคัดแยกขยะ และนำขยะมูลฝอยและของเสีย อันตรายไปใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุดก่อนการนำไปกำจัดในขั้นสุดท้าย ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจรีไซเคิล รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจให้ครัวเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ ภาคการให้บริการทั้งในชุมชน และ สถานที่ท่องเที่ยว คัดแยก และลดปริมาณในส่วนของภาคเอกชนต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการใช้วัสดุที่สามารถใช้ซ้ำหรือนำกลับมาแปรรูปใช้ใหม่ตามหลักการ 3Rs โดยภาครัฐ เป็นผู้นำในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในหน่วยงานและส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อมให้ครบวงจร

2. การกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายแบบศูนย์รวม และแปรรูปการผลิตพลังงาน จัดการขยะ มูลฝอยของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อแบบศูนย์รวมโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดระบบ รองรับการเก็บรวบรวมขนส่งแบบแยกประเภท ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอย แบบศูนย์รวม (Cluster) โดยใช้

[885]

Citation:

กัลย์ลภัส ประโลมลักษณ์ ญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ และสถาพร วิชัยรัมย์. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน

อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 881-898

Pralomluck, K., Phuttipongchaicharn, T., & Wichairam, S. (2023). The Cooperation of the Population of Isan in Solid Waste Management: An Investigation Undertaken at the Isan Subdistrict Municipality Mueng Buriram District Buriram Province. Interdisciplinary Academic and Research

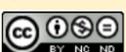
Journal, 3 (5), 881-898; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarij.2023.287>

เทคโนโลยีแบบผสมผสานอย่างเหมาะสมเน้นการจัดการและการกำจัดขยะมูลฝอยให้ครบวงจรเพื่อลดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เช่น ระบบคัดแยก ระบบการหมักทำปุ๋ย เต้าเผา การฝังกลบ เป็นต้น ส่วนการนำขยะมูลฝอยมาแปรรูปเป็นพลังงาน เช่นการนำขยะมาเป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้า การผลิตก๊าซชีวภาพ (Biogas) เป็นต้น ถือเป็นผลพลอยได้และเป็นแรงจูงใจให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนรวมทั้งการผลักดันให้มีศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายชุมชนของจังหวัด และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพหรือเอกชนเข้ามามีบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อแบบศูนย์รวมให้ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศ และจัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยหรือการแปรรูปเพื่อผลิตพลังงานรวมถึงกำหนดแนวทางการจัดการขยะ มูลฝอยเป็นการเฉพาะสำหรับพื้นที่ท่องเที่ยวและพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมเพียงพอเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ออกกฎระเบียบกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หลักเกณฑ์ และมาตรฐานการลด การคัดแยก การเก็บรวบรวม การขนส่ง และการกำจัดขยะมูลฝอยของเสียอันตรายชุมชน และมูลฝอยติดเชื้อ รวมถึงหลักเกณฑ์แนวทางการจัดการคู่มือปฏิบัติเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่นำไปใช้ดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย

3. ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ส่งเสริมบทบาทของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีจิตสำนึกรวมทั้งการสร้างวินัยในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสีย อันตรายทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน ตั้งแต่การคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางจนถึงการกำจัดขั้นสุดท้าย การให้ข้อมูลข่าวสาร เข้าร่วมรับรู้ให้ข้อเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจ และร่วมมือในการดำเนินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายบนฐานข้อมูลทางวิชาการที่เกิดการยอมรับทุกส่วนตั้งแต่ต้น เพื่อลดความขัดแย้งและการต่อต้านจากประชาชนในการก่อสร้าง สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายและส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนลงทุนหรือร่วมลงทุนดำเนินงานระบบจัดการขยะมูลฝอย เนื่องจากจะมีความพร้อมและมีศักยภาพรวมทั้งสามารถ บำรุงรักษาและดูแลระบบในระยะยาวได้ ไม่ใช่เป็นเพียงแต่การลงทุนจากภาครัฐและราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ เครื่องจักร อุปกรณ์ และบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการดูแลระบบจัดการขยะมูลฝอย ส่งเสริมให้ผู้ผลิตรับผิดชอบต่อผลผลิตของตนเองเมื่อหมดอายุ การใช้งานตั้งแต่การเก็บรวบรวม การเก็บขน การรีไซเคิล และการบำบัดกำจัดอย่างปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมตามหลักการขยายความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility : EPR) เพื่อส่งเสริมการปรับปรุงด้านสิ่งแวดล้อมของกระบวนการผลิตอย่างครบวงจรซึ่งจะช่วยผลักดันให้ผู้ผลิตปรับปรุงการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้นโดยลดการใช้สารอันตรายและออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ง่ายต่อการนำกลับมาใช้ใหม่ รวมถึงการอำนวยความสะดวกในการรวบรวมและขนส่งไปกำจัดอย่างเหมาะสมอันเป็นการสนับสนุนการ

[886]

Citation:

กัลย์ลภัส ประโลมลักษณ์ ญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ และสถาพร วิชัยรัมย์. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน

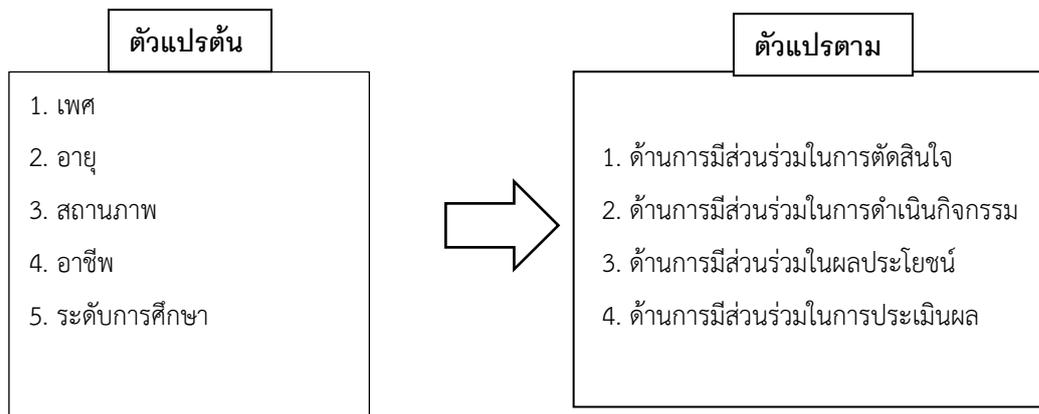
อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 881-898

Pralomaluck, K., Phutthipongchaicharn, T., & Wichairam, S. (2023). The Cooperation of the Population of Isan in Solid Waste Management: An Investigation Undertaken at the Isan Subdistrict Municipality Mueng Buriram District Buriram Province. Interdisciplinary Academic and Research

Journal, 3 (5), 881-898; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarij.2023.287>

ผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมการสร้างระบบรวบรวมของเสียอันตรายชุมชนและระบบฝากคืนบรรจุก้นท์ (Deposit Refund) ในพื้นที่เอกชน เช่น ห้างสรรพสินค้า หรือพื้นที่สาธารณะ

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 18 ชุมชน ประชากร 12,505 คน (ระบบสารสนเทศข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลอิสาน.2565 : ออนไลน์) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะ เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ซึ่งถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และระดับการศึกษา ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งแบบสอบถามได้มีการตรวจสอบคุณภาพมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.773

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ออกหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย ถึงนายกเทศมนตรีตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 เทศบาลอิสาน แจ้งผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความร่วมมือกรอกแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยตนเอง

3.4 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง มาได้ 375 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละแล้วแสดงจำนวนและร้อยละ

4.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชน ตามความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด นำมาวิเคราะห์ เชิงเนื้อหาโดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละแล้วเสนอข้อมูล

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชน ตำบล อิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 375 คน ส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 52.30 มีอายุระหว่าง 29 - 39 ปี จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 37.10 มีสถานภาพสมรส จำนวน 180 คน คิดเป็น ร้อยละ 48.00 มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 22.40 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.56	0.79	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	3.66	0.74	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.65	0.75	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.65	0.83	มาก
รวมเฉลี่ย	3.63	0.70	มาก

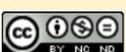
จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D.= 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = 3.66$, S.D.= 0.74) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.65$, S.D.= 0.83) และ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.56$, S.D.= 0.79) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ			
1. ท่านมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน	3.52	1	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมในการหาสาเหตุของปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน	3.46	0.98	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ความต้องการของประชาชนในชุมชน	3.64	1.04	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมประชุมเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอย	3.54	1.03	มาก
5. ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณาแนวทางวิธีการแก้ปัญหา	3.65	1.07	มาก

[889]

Citation:

กัลย์ลภัส ประโลมลักษณ์ ญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ และสลาพร วิชัยรัมย์. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน

อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 881-898

Pralomaluck, K., Phuttipongchaicharn, T., & Wichairam, S. (2023). The Cooperation of the Population of Isan in Solid Waste Management: An Investigation Undertaken at the Isan Subdistrict Municipality Mueng Buriram District Buriram Province. Interdisciplinary Academic and Research

Journal, 3 (5), 881-898; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarij.2023.287>

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
6. ท่านได้ร่วมลงมติเรื่องปัญหาขยะมูลฝอยทุกครั้ง	3.56	1.01	มาก
7. ท่านได้ร่วมประชุมเพื่อหาวิธีกำจัดขยะมูลฝอยอย่างเหมาะสมทุกครั้ง	3.57	1.04	มาก
8. ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อปฏิบัติงานการกำจัดขยะมูลฝอยในชุมชนทุกครั้ง	3.54	1	มาก
รวมเฉลี่ย	3.56	0.79	มาก

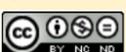
จากตารางที่ 2 พบว่า การจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ท่านมีส่วนร่วมในการหาสาเหตุของปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณาแนวทางวิธีการแก้ปัญหา

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม			
9. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลที่จำเป็นในการจัดทำแผนการจัดการจัดการขยะมูลฝอย	3.64	1.03	มาก
10. ท่านให้ความร่วมมือกับชุมชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ไขปัญหามลพิษในชุมชน	3.52	1.06	มาก
11. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำร่างระเบียบข้อบังคับการจัดการจัดการขยะมูลฝอย	3.61	1.11	มาก
12. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการจัดการขยะมูลฝอย	3.71	1.03	มาก
13. ท่านมีสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน	3.75	1.03	มาก

[890]

Citation:

กัลย์ลภัส ประโลมลักษณ์ ญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ และสลาพร วิชัยรัมย์. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน

อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 881-898

Pralomaluck, K., Phuttipongchaicharn, T., & Wichairam, S. (2023). The Cooperation of the Population of Isan in Solid Waste Management: An Investigation Undertaken at the Isan Subdistrict Municipality Mueng Buriram District Buriram Province. Interdisciplinary Academic and Research

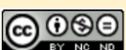
Journal, 3 (5), 881-898; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarij.2023.287>

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
14. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรม ชยะรีไซเคิล ชยะอินทรีย์ การแปรรูปขยะ และการนำกลับมาใช้	3.73	0.99	มาก
15. ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์รณรงค์การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน	3.71	1.04	มาก
16. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดประเภทขยะ เช่น เศษกระดาษ พลาสติก ขวดแก้ว หรือขยะมีพิษ ก่อนนำไปขายหรือทิ้งลงถังขยะของเทศบาลที่รองรับ	3.66	1.04	มาก
รวมเฉลี่ย	3.56	0.79	มาก

จากตารางที่ 3 จัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์			
17. ท่านมีส่วนร่วมในการลงทุนในการดำเนินกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน	3.51	1.06	มาก
18. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณในการดำเนินงานการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน	3.51	1.08	มาก
19. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยแล้วขายเพิ่มรายได้	3.57	1.04	มาก
20. ท่านมีส่วนร่วมลงมือในการจัดการขยะมูลฝอย	3.51	1.05	มาก

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
21. ท่านมีส่วนร่วมในการนำขยะมูลฝอยไปทำน้ำหมักชีวภาพ	3.81	1	มาก
22. ท่านมีส่วนร่วมเสียค่าทำเนียมให้แก่เทศบาลในการดำเนินงานกิจกรรมการกำจัดขยะมูลฝอย	3.84	1.02	มาก
23. ท่านมีส่วนร่วมจัดการทำหลักเกณฑ์และประเมินโครงการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน	3.79	1.02	มาก
รวมเฉลี่ย	3.65	0.75	มาก

จากตารางที่ 4 จัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมเสียค่าทำเนียมให้แก่เทศบาลในการดำเนินงานกิจกรรมการกำจัดขยะมูลฝอย

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ดำเนินการมีส่วนร่วมในการประเมินผล			
24. ท่านมีส่วนร่วมจัดทำหลักเกณฑ์และประเมินโครงการจัดการขยะมูลฝอย	3.62	1.04	มาก
25. ท่านมีส่วนร่วมติดตามผลการดำเนินงานการกำจัดขยะมูลฝอยในชุมชน	3.58	1.13	มาก
26. ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลการจัดเก็บ ขนส่ง ลำเลียงและการกำจัดขยะมูลฝอยของรถเก็บขยะเทศบาล	3.6	1.08	มาก
27. ท่านมีส่วนร่วมติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการกำจัดขยะมูลฝอย	3.54	1.07	มาก

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
28. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบรายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอยของเทศบาล	3.72	1.12	มาก
29. แจ้งให้เทศบาลทราบทุกครั้ง เมื่อพบถังขยะชำรุด และขาดแค่น และสูญหาย	3.75	1.1	มาก
30. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับ การกำจัดขยะมูลฝอย	3.76	1.09	มาก
รวมเฉลี่ย	3.65	0.83	มาก

จากตารางที่ 5 จัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

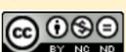
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ คือ ประชาชนต้องการให้องค์กรปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมการจัดการขยะภายในชุมชน รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ รวมทั้งการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแผนการจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจรด้วยกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ โดยจะเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นที่มีจุดมุ่งหมายร่วมกันในการดำเนินการวางแผน พัฒนาแก้ไขปัญหายขยะร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน และสร้างจิตสำนึกในการคัดแยกขยะ เพิ่มคุณค่าและมูลค่าของขยะ และหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดหางถังขยะแยกประเภทขยะให้มีจำนวนที่เพียงพอต่อชุมชน ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ประสบความสำเร็จในอนาคต เกิดประโยชน์กับชุมชน

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลดังนี้

[893]

Citation:

กัลย์ลภัส ประโลมลักษณ์ ญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ และสราพร วิชัยรัมย์. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน

อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 881-898

Pralomluck, K., Phuttipongchaicharn, T., & Wichairam, S. (2023). The Cooperation of the Population of Isan in Solid Waste Management: An Investigation Undertaken at the Isan Subdistrict Municipality Mueng Buriram District Buriram Province. Interdisciplinary Academic and Research

Journal, 3 (5), 881-898; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.287>

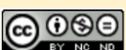
1. จากผลการวิจัย พบว่า การจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตเทศบาลตำบล อีสานอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแต่ละด้านมีส่วนร่วมตามลำดับ ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม เทศบาลตำบลอีสาน มีการจัดทำแผนการจัดการจัดการขยะมูลฝอย จัดทำร่างระเบียบข้อบังคับร่วมมือกับชุมชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน รวมถึงการประชาสัมพันธ์รณรงค์การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมขยะรีไซเคิล ขยะอินทรีย์ การแปรรูปขยะ การนำมาใช้ใหม่ การคัดประเภทขยะ การลงทุนในการดำเนินกิจกรรม และวางแผนงบประมาณ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ประชาชนในชุมชนร่วมลงทุนในการกำจัดขยะมูลฝอย วางแผนงบประมาณในการดำเนินงาน คัดแยกขยะมูลฝอยแล้วขายเพิ่มรายได้ ทำน้ำหมักชีวภาพ และประชาชนยังเสียค่าทำเนียมให้แก่เทศบาลในการดำเนินงานกิจกรรมการกำจัดขยะมูลฝอย รวมถึงร่วมจัดการทำหลักเกณฑ์และประเมินโครงการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักเกณฑ์และประเมินโครงการจัดการขยะมูลฝอย ติดตามผลการดำเนินงาน ประเมินผลการจัดเก็บ ขนส่ง ลำเลียงและการกำจัดขยะมูลฝอยของรถเก็บขยะเทศบาล รวมถึงติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ การตรวจสอบรายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอยของเทศบาล และแจ้งให้เทศบาลทราบทุกครั้ง เมื่อพบถังขยะชำรุด และขาดแคน และสูญหาย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน และวิเคราะห์ความต้องการของประชาชนในชุมชนเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอย นำมาพิจารณาแนวทางวิธีการแก้ปัญหา รวมถึงลงมติเรื่องปัญหาขยะมูลฝอย ประชุมเพื่อหาวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างเหมาะสมทุกครั้ง ซึ่งผลงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรินพร ไทรทอง (2565 : 50-53) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการของเสียอันตรายชุมชนในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนในเขตเทศบาลตำบลอีสาน ให้ความสนใจในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน โดยในชุมชนมีการประชุมเพื่อค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน พิจารณาแนวทางวิธีการแก้ปัญหาเพื่อหาวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย ประชาชนสนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมกับเทศบาลในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุปัญหาและข้อเสนอเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาณี ศรีมงคล และพระครูพิสุทธธรรมาภรณ์ (2565 : 17-23) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาอ้อ จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาอ้อ จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก

[894]

Citation:

กัลย์ลภัส ประโลมลักษณ์ ญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ และสถาพร วิชัยรัมย์. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน

อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 881-898

Pralomaluck, K., Phuttipongchaicharn, T., & Wichairam, S. (2023). The Cooperation of the Population of Isan in Solid Waste Management: An Investigation Undertaken at the Isan Subdistrict Municipality Mueng Buriram District Buriram Province. Interdisciplinary Academic and Research

Journal, 3 (5), 881-898; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarij.2023.287>

2.2 จากผลการวิจัย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะประชาชนในชุมชนให้ความสำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูลและการวางแผนการจัดการเพื่อนำไปสู่การจัดการขยะมูลฝอย และประชาชนในพื้นที่ได้ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย จัดทำร่างระเบียบข้อบังคับ เสนอแนวทางการจัดการขยะมูลฝอย สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมขยะรีไซเคิล ขยะอินทรีย์ การแปรรูปขยะ และการนำกลับมาใช้ มีการคัดประเภทขยะ เช่น เศษกระดาษ พลาสติก ขวดแก้ว หรือขยะมีพิษ ก่อนนำไปขายหรือทิ้งลงถังขยะของเทศบาลที่รองรับ นอกจากนี้ยังมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์รณรงค์การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑล เอกอดุลย์พันธ์ (2553 :) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาตลาดน้ำตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

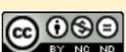
2.3 จากผลการวิจัย ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะการบริหารจัดการของเจ้าหน้าที่เทศบาลที่ให้ความสนใจต่อการประชาสัมพันธ์เชิญชวน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ตามกับสภาพปัญหาหรือความต้องการของประชาชน อย่างแท้จริง ประชาชนเข้าร่วมการลงทุนในการดำเนินกิจกรรมของเทศบาลอย่างเต็มที่ และประชาชนร่วมลงมือในการดำเนินงานกิจกรรมจัดการขยะมูลฝอย เช่น การคัดแยกขยะมูลฝอย ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยณรงค์ ทองชาติ (2565 : 83-87) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลนางพญา อำเภอลำปาง จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2.4 จากผลการวิจัย ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะประชาชนเข้าใจในกระบวนการการมีส่วนร่วม มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนต่าง ๆ ของการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่สำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานต่าง ๆ รวมทั้งการตระหนักถึงบทบาทความสำคัญในการเข้าไปมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาของชุมชน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ นฤนาถ ยืนยง และพิชานาถ เงินดีเจริญ (2557 : 279-297) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของตำบลสำพะเนียง อำเภอนอนแดง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของตำบลสำพะเนียง ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบและประเมินผล มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะกับประชาชนควร ทั้งนี้เป็นเพราะเทศบาลตำบลอิสานไม่มีการประชาสัมพันธ์ในการคัดแยกขยะและไม่มีถังขยะแยกประเภทขยะ มีการจัดวางถังเพื่อรองรับขยะมูลฝอยแบบเดียว จึงทำให้ขยะที่ประชาชนนำออกมาทิ้งโดยไม่มีการคัดแยกขยะ ซึ่งทำให้เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคต่อคนในชุมชน ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทะนงศักดิ์ ปัดสินธุ์ (2557 : 61-64) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน

[895]

Citation:

กัลย์ลภัส ประโสมลักษณ์ ญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ และสถาพร วิชัยรัมย์. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน

อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 881-898

Pralomluck, K., Phuttipongchaicharn, T., & Wichairam, S. (2023). The Cooperation of the Population of Isan in Solid Waste Management: An Investigation Undertaken at the Isan Subdistrict Municipality Mueng Buriram District Buriram Province. Interdisciplinary Academic and Research

Journal, 3 (5), 881-898; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarij.2023.287>

ตำบลหนองกงสุวรรณค์ อำเภอกอสุ่มพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีข้อเสนอแนะ ควรจัดหางบประมาณมาตั้งมากกว่านี้ และควรมีการรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย ควรรณรงค์ให้ทุกคนรอบครัวแยกขยะก่อนนำมาทิ้ง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริกัญญา ฐานบำรุง สุพัตรา หล้าสงค์ และเสกสรรค์ สนวา (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยบ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะชุมชนบ้านใหม่สามัคคี 3 ข้อ ได้แก่ 1) อยากรให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่นำรถเก็บขยะมาเก็บที่ชุมชนเหมือนเดิม 2) อยากรให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่นำถังขยะแต่ละประเภทกลับมาให้ชุมชน และ 3) อยากรให้มีความร่วมมือ ใส่ใจ สามัคคีแบบนี้ตลอดไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาส่งเสริม การจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ นั้น โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนในเขตเทศบาลตำบลอิสานนั้น ให้ความสำคัญกับการประชุม ปรีกษาหารือ เสนอแนวทางการแก้ปัญหาขยะมูลฝอยหรือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เทศบาลจัดให้ และทราบถึงปัญหาของขยะมูลฝอย ดังนั้นเทศบาลตำบลอิสานและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับประชาชนให้มากขึ้น โดยให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้าใจและทราบถึงบทบาท และหน้าที่ของตนเอง ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมโดยการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่จะสร้างกระแสเชิญชวนในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน

1.2 การจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ นั้น โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนในเขตเทศบาลตำบลอิสาน นั้นยังไม่ทราบถึงบทบาท หน้าที่ของตนเอง และประชาชนยังมีความเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของภาครัฐเพียงฝ่ายเดียวที่จะต้องกำหนดกฎระเบียบต่างๆ เพื่อให้ประชาชนปฏิบัติตาม ดังนั้นเทศบาลตำบลอิสานจึงควรให้เปิดโอกาสให้ประชาชน ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการชุมชน รับทราบโครงการหรือกิจกรรมของ

เทศบาลตำบล อีสานจะดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและร่วมเสนอแนวทางและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่

1.3 ข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด พบว่า ที่มีจำนวนมากที่สุด องค์กรปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะกับประชาชน รวมถึงการสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชน และจัดหาถังขยะแยกประเภทให้เพียงพอเพื่อรองรับปริมาณขยะ มีการจัดเก็บอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชนในชุมชน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนา เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการขยะแบบครบวงจรในการพัฒนาระบบการจัดการขยะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ควรมีการพิจารณาติดตามผลความสำเร็จของโครงการเพื่อนำไปสู่การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และขยายผลโครงการในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2555). *แผนจัดการมลพิษ พ.ศ. 2555-*

2559. กรุงเทพฯ : กองแผนงานและประเมินผลกรมควบคุมมลพิษ

โกวิท พวงงาม. (2562). *การจัดการชุมชนละทิ้งถิ่น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยณรงค์ ทองชาติ. (2565). *รูปแบบการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลนางพญา อำเภอท่าปลา*

จังหวัดอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยอุตรดิตถ์

ทะนงศักดิ์ ปัดสินธุ์. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน ตำบลหนองกุ้ง*

สวรรณ อำเภอกอสุมปี่ จังหวัดมหาสารคาม. สถาบันวิจัยและพัฒนา : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นฤนาท ยืนยง และพิชานาถ เงินดีเจริญ. (2565). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของ*

ตำบลลำพะเนียง อำเภอนนแดง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาค*

ตะวันออกเฉียงเหนือ. 12(2), 279-297

ปิยากร หวังมหาพร. (2560). *รัฐประศาสนศาสตร์ไทย : การจัดการภาครัฐแบบประชารัฐ*. กรุงเทพฯ :

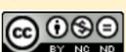
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มณฑล เอกอัครราชทูต. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศึกษา ตลาดน้ำ*

ตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยนเรศวร

[897]

Citation:

กัลย์ถัส ประโลมลักษณ์ ญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ และสถาพร วิชัยรัมย์. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน

อำเภอบึงบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 881-898

Pralomaluck, K., Phuttipongchaicharn, T., & Wichairam, S. (2023). The Cooperation of the Population of Isan in Solid Waste Management: An Investigation Undertaken at the Isan Subdistrict Municipality Mueng Buriram District Buriram Province. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 3 (5), 881-898; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.287>

Journal, 3 (5), 881-898; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.287>

ระบบสารสนเทศเทศบาลตำบลอิสาน. (2565). ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลอิสาน. Retrieved 12 October 2023, from: <http://www.isan.go.th/information-isan>.

วันวิศา ฐานังชนะโน. (2564). ปัญหาและแนวทางการจัดการขยะของประเทศไทย. Retrieved on 15 November 2022, from: https://www.nstda-tiis.or.th/publications_media/th-waste-management-and-recommendations/

ศิริัญญา ฐานบำรุง สุพัตรา หล้าสงค์ และเสกสรรค์ สนวา. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยบ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 7(1), 141-152.

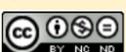
สรินพร ไทรทอง. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการของเสียอันตรายชุมชนในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม. การค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร

สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย. (2555). ขยะมูลฝอยชุมชนปัญหาใหญ่ที่ประเทศกำลังเผชิญ. Retrieved 10 October 2565, from: <http://nrei.rmutsv.ac.th/sites/default/files/poprosal/>.

สุภาณี ศรีมงคล และพระครูพิสุทธิธรรมาภรณ์. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาอ้อ จังหวัดเลย. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ*, 2(5), 17-23

[898]

Citation:

กัลย์ลภัส ประโลมลักษณ์ ญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ และสถาพร วิชัยรัมย์. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของชุมชนตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 3 (5), 881-898

Pralomluck, K., Phuttipongchaicharn, T., & Wichairam, S. (2023). The Cooperation of the Population of Isan in Solid Waste Management: An Investigation Undertaken at the Isan Subdistrict Municipality Mueng Buriram District Buriram Province. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 3 (5), 881-898; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.287>

Journal, 3 (5), 881-898; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.287>